

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 10. 4. 2024

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: 0084/SO/2024

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo autorizácie vysielania: AT/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. 0084/SO/2024 smerujúci voči vysielaniu programovej služby TV MARKÍZA vysielateľa MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o výsledku preverenia podnetu.

T: 22. 4. 2024

Z: PgO

Odbor: ReO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 10. 4. 2024

Podnet na preverenie č. 0084/SO/2024 zaevidovaný dňa 30. 1. 2024
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Televízne noviny
Deň a čas vysielania: 27. 1. 2024 19:00 hod.

Programová služba: TV MARKÍZA
Vysielateľ: MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.
Číslo autorizácie: AT/17

Dátum: 3. 4. 2024

OBSAH PODNETU:

„Markiza Hlavne správy reportáž *Ekonomicky dobiehame Česko: jednostranne negatívne prezentovanie informácii bez stanoviska vlády, protistrany, aj napriek tomu, že sa k tejto téme vyjadrovala aj vláda aj MF SR pán Velecký opakovane jednostranne negatívne informuje*“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):

§ 25 Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

- a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,*
- b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.*

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ namietal jednostranné negatívne informovanie v spravodajskom príspevku *Ekonomicky dobiehame Česko* odvysielaného v spravodajskej relácii *Televízne noviny* dňa 27. 1. 2024.

Program sme preto posudzovali podľa ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., keďže vzhľadom na jeho formu a obsah ho považujeme za spravodajstvo.

Namietaný príspevok začína príhovormi moderátorov Televíznych novín. Moderátor oznámil, že Slovensku sa darí vyhýbať hospodárskej recesii, a že v Európe to nie je samozrejmosťou. Moderátorka dopĺňa, že už rok dobiehame Česko a aj vyspelú Európu. Dodala však, že nejde o slovenskú šikovnosť, ale skôr o problémy iných. Moderátor danú vec rozvinul a povedal, že ekonomika Česka klesá, Nemecká stagnuje a z hľadiska celej Európskej únie je hospodársky rast na nule. Hlas redaktora nadväzuje a hovorí, že slovenská ekonomika ťaží z vlastných problémov. Hovorí, že hospodárskemu rastu pomohlo roztrhnutie vreca s eurofondami, ktoré sa roky nečerpali. Vyjadrenie bolo doplnené informáciou od analytika UniCredit banky, ktorý povedal, že: „*Na poslednú chvíľu sme ich dočerpávali, čo samozrejme pomohlo v tom minulom roku zvýšiť hrubý domáci produkt. Na druhej strane takéto dočerpávanie eurofondov na poslednú chvíľu je zvyčajne neefektívne.*“ Redaktor vysvetlil, že peniaze sme skôr narýchlo mŕňali než investovali, čím si slovenská ekonomika pripísala jedno percento. Redaktor použil porovnanie s Nemeckom, ktorého ekonomika minulý rok stagnovala, a tiež Českom, ktoré je z jednej tretiny závislé na Nemecku. Toto tvrdenie podporuje aj makroekonóm Slovenskej sporiteľne slovami, že ekonomické spomalenie v Nemecku sa rýchlejšie odrazí na českej ekonomike. Analytik UniCredit banky to objasnil slovami, že z pohľadu strednej Európy je Slovensko najmenej ekonomicky viazané na Nemecko. Redaktor vysvetlil, že na základe týchto skutočností Slovensko dobehlo Česko o dve percentá, avšak Česko má oproti Slovensku stále náskok. Doplnil však, že Česko dosahuje hospodársky rast ťažšie. K tomu sa vyjadril aj makroekonóm Slovenskej sporiteľne, ktorý povedal, že: „*Je viac limitovaný. To vidíme napríklad na pracovnom trhu, ktorý je výrazne napätejší v Českej republike, kde je nezamestnanosť na najnižších úrovniach v rámci celej Európskej únie.*“ Redaktor vysvetlil, že keby chcela nejaká česká firma expandovať, častokrát jej na to chýbajú ľudia kvôli vysokej zamestnanosti v krajine. Na záver dodáva, že budúci rok by mala slovenská ekonomika opäť dobiehať tú českú, ale už pomalším tempom.

Po skončení reportáže na tému nadväzuje moderátorka, ktorá povedala, že Česko bolo vždy ekonomicky silnejšie ako Slovensko, aj keď ho za posledné desaťročia s občasnými prestávkami Slovensko dobieha. Česko má však bezpochyby stále náskok čo sa odráža napríklad na výške plátov. Podľa slov moderátorky je priemerný plat s odmenami na Slovensku na úrovni okolo 1400 eur, pričom v Česku je to po prepočte približne 1700 eur. Česko je preto atraktívnejšie pre život a prácu ako

Slovensko, o čom svedčia aj počty prisťahovaných ľudí za posledné desaťročie. Dodáva tiež, že bohatšie nie sú len české domácnosti, ale aj celý český štát, vďaka lepšiemu hospodáreniu s verejnými financiami. Deficit týchto financií v Česku nepresiahne tri percentá, pričom na Slovensku je to viac ako šesť percent. Šéf Rady pre rozpočtovú zodpovednosť povedal, že vláda prijala opatrenia, ktoré zvyšujú príjmy, ale aj opatrenia, ktoré zvyšujú trvalé výdavky, čím sa nezlepšuje dlhodobá udržateľnosť verejných financií. Ekonóm Rady pre rozpočtovú zodpovednosť tiež hovorí, že pokiaľ sú verejné financie v riziku, ako sú teraz, tak je aj riziko že sociálne dávky a dôchodky sa možno nebudú môcť o desať rokov vyplácať v plnej výške alebo načas, alebo či budú financované ďalšie odvetvia, ktoré sú odkázané na verejné financie.

Podávateľ podnetu namietal jednostranné negatívne informovanie bez vyjadrenia vlády alebo protistrany, pričom argumentuje vedomosťou o vyjadrení vlády a Ministerstva financií na túto tému. Predmetný príspevok sme preto analyzovali podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahŕňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupujú a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

Reportáž *Ekonomicky dobiehame Česko*, ktorá bola odvysielaná dňa 27. 1. 2024, porovnáva český ekonomický rast so slovenským ekonomickým rastom. Pár dní pred odvysielaním reportáže sa do médií dostali informácie vychádzajúce z makroekonomickej prognózy, ktorú uverejnilo české ministerstvo financií¹, ktoré opisujú ekonomický rast za posledný rok. Slovenské dáta na porovnanie boli nadobudnuté zo štúdií zverejnených slovenskou Radou pre rozpočtovú zodpovednosť, ktorá vydala koncom roka 2023 a na začiatku roka 2024 viacero dokumentov. Dáta z daných dokumentov odrážajú informácie odvysielané v príspevku, nakoľko si česká ekonomika v poslednom roku prihoršila, pričom tá slovenská si o čosi prilepšila, čím by sa tvrdenia, že Slovensko ekonomicky dobieha Česko potvrdili.

Redaktor v reportáži tiež spomína, že Slovensko príliš neinvestovalo eurofondy, ale skôr sa narýchlo míňali, čím sa zvýšil hrubý domáci produkt. Týmto tvrdením sa oprel o predošlé vyjadrenie analytika, ktorý spomínal že hoci sa zvýšilo HDP dočerpávaním eurofondov, takéto dočerpanie býva neefektívne. Podľa Štatistického úradu HDP na Slovensku porastie o 1,3%², pričom v okolitých krajinách má skôr klesavú tendenciu³. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie tiež potvrdilo zrýchlenie čerpania eurofondov v minulom roku⁴. Dané informácie tiež môžeme v rámci príspevku považovať za pravdivé.

Následne tiež redaktor spomína, že české hospodárstvo klesalo, pretože dopláca na tretinovú závislosť na Nemecku. Toto tvrdenie následne podporujú aj analytik UniCredit banky, aj makroekonóm Slovenskej sporiteľne. Slovensko je podľa ich tvrdenia najmenej ekonomicky prepojené na Nemecko. Napriek týmto skutočnostiam však dodávajú, že Česko má stále pred Slovenskom náskok. Tento fakt následne rozvíja moderátorka v druhej časti reportáže, kde porovnáva priemernú mzdu v Česku a na Slovensku, a pridáva aj informáciu o atraktivite krajiny podloženou dátami o prisťahovaní obyvateľov.

Na záver príspevku tému doplnila aj moderátorka informáciou o dlhodobej udržateľnosti verejných financií a jej zlom stave. Táto informácia bola ďalej podložená práve členmi Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Informácia sa tiež nachádza v Mimoriadnej správe o dlhodobej udržateľnosti verejných zdrojov⁵ a taktiež aj v hodnotení rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026⁶. Druhý dokument tiež

¹ <https://www.teraz.sk/ekonomika/cesko-ocakava-navrat-k-rastu-ekonomi/769964-clanok.html>

² <https://slovak.statistics.sk/ExportPdf2/PdfExportSrvlt?Document=590bc1a3-c971-4df5-8c35-7f09b166fd25>

³ https://www.allianz-trade.com/sk_SK/novinky-a-analyzy/aktualne-novinky/vyhybanie-sa-recesii.html

⁴ <https://mirri.gov.sk/aktuality/cko/tempo-cerpania-eurofondov-sme-zvysili-na-takmer-dvojnásobok-najlepší-je-stale-program-irop-ktory-riadi-ministerstvo-investicij/>

⁵ <https://www.rrz.sk/mimoriadna-sprava-o-dlhodobej-udrzatelnosti-verejnych-financii/>

⁶ <https://www.rrz.sk/hodnotenie-rozpoctu-verejnej-spravy-na-roky-2024-az-2026/>

poukazuje na to, že Ministerstvo financií si je vedomé toho, že udržateľnosť verejných financií sa nezlepšuje. Dokument však apeluje aj na plány vlády znižovať ekonomický deficit v ďalších rokoch.

Z hľadiska charakteru a obsahu si príspevok ako celok podľa nášho názoru nevyžaduje konkrétne stanoviská Ministerstva financií či vládnej koalície, ktoré spomína podávateľ podnetu. Dáta obsiahnuté v reportáži sú priamo reflektované z oficiálnych dokumentov štátnych inštitúcií, ktoré sú verejne prístupné. Príspevok priniesol porovnanie s českou ekonomickou situáciou na základe informácií zverejnených českou vládou pred odvysielaním tohto príspevku. Redaktor sa počas celého trvania jeho časti reportáže obracia na vyjadrenia odborníkov, ktoré jednak podporujú jeho tvrdenia, a zároveň ich redaktor dopĺňa a vysvetľuje.

Na základe vyššie uvedeného Kancelária Rady zastáva názor, že namietaný príspevok neporušuje vyššie spomínané kritériá objektivity.

Domnievame sa, že v čase odvysielania príspevku boli využité dostupné zdroje a dáta opierajúce sa o výsledky prieskumov štátnych inštitúcií. Cieľom príspevku bolo porovnať slovenské a české dáta, ktorých výsledkom bolo, že Slovensko ekonomicky dobieha Česko. Myslíme, že odvysielaním takéhoto príspevku nedošlo k porušeniu § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností sa domnievame, že vysielateľ MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielaním príspevku *Ekonomicky dobiehame Česko* v programe *Televízne noviny* na programovej službe TV MARKÍZA zo dňa 27. 1. 2024 **neporušil ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.** Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 0084/SO/2024)

Monitorované vysielanie: Televízne noviny

Deň vysielania: 27. 1. 2024

Čas vysielania: 19:00 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu o cca:

18:59:50 – začiatok záznamu

-koniec sponzorského príspevku – *Swiss Pharmaceutical Investment LLC (Neospan)*

-audiovizuálny predel

19:00:00 – začiatok relácie *Televízne noviny*

-headliny:

- *Výchrica Katrin*
- *Diviaky v centre mesta*
- *Fašiangy na lyžiach*

-príspevky:

- *Katrin bičuje Slovensko*
- *Keď nie je elektrina*
- *Protesty farmárov*
- *Panika sa neopakuje*
- *Obštrukcie už nedovolia*
- *Diviaky behali po meste*
- ***Ekonomicky dobiehame Česko (19:14:09 h)***

Patrik Švajda: „Slovensku sa darí vyhýbať hospodárskej recesii. V Európe to pri tom nie je samozrejmosťou.“

Ivana Zuzelková: „Už rok Česko a s ním aj vyspelú Európu znova dobiehame. A nie tak vďaka našej šikovnosti ako skôr pre problémy iných.“

Patrik Švajda: „Klesá ekonomika Česka, hospodárstvo Nemecka prinajlepšom stagnuje, a ak sa pozrieme na hospodársky rast celej Európskej Únie vidíme tam nulu.“

Redaktor: „Slovenská ekonomika ťaží z vlastných problémov. Sedem rokov sme nevedeli minúť eurofondy. Vreco s verejnými zákazkami sme vysypali až vlni. Hospodárskemu rastu to pomohlo.“

Ľubomír Koršňák, analytik UniCredit Banky: „Na poslednú chvíľu sme ich dočerpávali, čo samozrejme pomohlo v tom minulom roku zvýšiť hrubý domáci produkt. Na druhej strane takéto dočerpávanie eurofondov na poslednú chvíľu je zvyčajne neefektívne.“

Redaktor: „Peniaze sme narýchlo skôr míňali, než investovali. Naša ekonomika si aj tak pripísala percento, zatiaľ čo nemecké aj európske hospodárstvo stagnovalo. To české dokonca celý rok klesalo. Česi doplácajú na tretinovú závislosť na Nemecku.“

Marián Kočiš, makroekonóm Slovenskej sporiteľne: „Ekonomické spomalenie v Nemecku sa bude na Česko pravdepodobne prenášať skôr a vo väčšej miere.“

Ľubomír Koršňák, analytik UniCredit Banky: „Keby sme sa pozreli na región strednej Európy, tak Slovensko je v podstate najmenej prepojenou ekonomikou na Nemecko.“

Redaktor: „Aj vďaka tomu sme Českú ekonomiku minulý rok dobehli odhadom o dva percentuálne body. Česi ich ale majú k dobru stále ešte jedenásť, no hospodársky rast dosahujú ťažšie ako my.“

Marián Kočiš, makroekonóm Slovenskej sporiteľne: „Je viac limitovaný. To vidíme napríklad na pracovnom trhu, ktorý je výrazne napätejší v Českej republike, kde je nezamestnanosť na najnižších úrovniach v rámci celej Európskej únie.“

Redaktor: „A teda ak chce nejaká česká firma expandovať, zväčša jej na to chýbajú ľudia. Ekonomovia predpovedajú, že v tomto roku bude slovenská ekonomika dobiehať tú českú znova, aj keď už pomalším tempom ako minulý rok. Tomáš Velecký, televízia Markíza.“

Ivana Zuzelková: „Česko bolo vždy ekonomicky silnejšie ako Slovensko. A hoci ho posledné desaťročia s krátkymi prestávkami dobiehame, Praha má stále náskok. Vidieť to napríklad na platoch. Kým na Slovensku sa priemerná mzda aj s odmenami vlni pohybovala okolo 1 400 eur, priemerne zarábajúci Čech zarobil takmer 43 000 korún mesačne, čo zodpovedalo sume asi 1700 eur. Aj vďaka tomu je žiť a pracovať v Česku atraktívnejšie ako u nás. Za uplynulé desaťročie sa do Česka prisťahovalo 555-tisíc ľudí, zatiaľ čo na Slovensku iba 71-tisíc. Bohatšie nie sú len české domácnosti. Lepšie hospodári celý český štát. Deficit českých verejných financií tento rok nepresiahne 3 percentá HDP, na Slovensku bude vyšší ako 6 percent. Aj dlhodobá udržateľnosť slovenských verejných financií je čoraz horšia, vyhlásila to Rada pre rozpočtovú zodpovednosť.“

Ján Tóth, šéf Rady pre rozpočtovú zodpovednosť: „Vláda prijala opatrenia, ktoré zvyšujú príjmy, ale napriek tomu to nezlepšuje dlhodobú udržateľnosť, lebo zároveň prijala opatrenia, ktoré zvyšujú trvalé výdavky.“

Martin Šuster, ekonóm RZZ: „Pokiaľ sú verejné financie v riziku, a teraz sú vo vysokom riziku, tak to znamená, že je aj riziko či budú o desať alebo viac rokov vyplácané v plnej výške, alebo načas, dôchodky alebo sociálne dávky či bude financované školstvo, zdravotníctvo alebo obrana.“

- Vodiči z tretích krajín
- Protest proti extrémizmu
- Nejasnosti pretrvávajú
- Situácia na Blízkom východe
- Ankara dostane americké F-16
- Husíjovia pod palbou
- Vysvätili nového arcibiskupa
- Pamiatka obetí holokaustu

-audiovizuálny predel

-reklamný blok *Krátka reklama* – Prima Banka, Dr. Max, Slovenská sporiteľňa, Tesco

-audiovizuálny predel

-príspevky:

- *Rozhovor s komisiou na prijímačkách*
- *Trump musí platiť*
- *Cena je stále nejasná*
- *Štrajk ukončia skôr*
- *Úspory na dôchodok budú chýbať*
- *Veľká pardubická pre furmanov*
- *Tajomstvá vietnamskej kuchyne*

-audiovizuálne predel

-reklamný blok – Mountfield, Essentiale, Prvá stavebná sporiteľňa, Kaufland, Vanish, Prvá stavebná sporiteľňa, KARTAGOtours, Lidl, Datart, Slovmatic, Tesco, Fio Banka, Lindex, Liptov, Tipos, Lidl, Celaskon – Zentiva, Hyundai, Billa

-audiovizuálne predel

-príspevky:

- *Karneval na lyžiach*
- *Balóny nad Alpami*
- *Vinohradníci už strihajú vinič*
- *Amatérska liga na profi úrovni*

-koniec relácie *Televízne noviny* (19:59:21 h)

-audiovizuálny predel

-sponzorské príspevky relácie *Počasie* – Lidl, DoxxBet, Dr. Weiss, Swiss Pharmaceutical Investment LLC, Alpine Pro Stores s.r.o.

- začiatok relácie *Počasie*
- sponzorské príspevky relácie *Počasie*
- koniec záznamu Rady (20:05:00 h)